મુન ઓફ ઇન્ડીઆ
મંજરી નાટક કું૦ ઓફ બોમ્બે.

માશુકે અરબ

નાટકના ગાયન તથા ટુંકસાર,

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

મીસ ચંદાબાઈ

હાલ મુ.-શાન્તિભુવન થીએટરમાં-અમદાવાદ

આવૃત્તિ પહેલી   કી ૦-૪-૦   પ્રત ૧૦૦૦]

જૈન એડવોકેટ પ્રી પ્રેસમાં શા વાડીલાલ બાપુલાલે
છાપ્યું છે ઘીકાંટા જેશીંગભાઇની વાડી-અમદાવાદ

માલીક—મીસ ચંદાબાઇ

—પુરૂષ પાત્રો—

(૦)

વઇસ અરબ–એક અરબી અમીર

બાદશાહ–રોમ નગરના બાદશાહ

બારમાર–બાદશાહનો સેનાપતિ

શમાસ–બાદશાહનો ધર્મગુરૂ

શાહજાદા–બાદશાહના પ્રીન્સ

હપસી ગુલામ

નવાબ લખનઉ શહેરનો નવાબ.

જમ્મન–નવાબનો નોકર

શામશાહ જમ્મનની બહેકેલ સ્ત્રીનો આશક

મીરઝાં —— }
બા સાહેબ– } નવાબના ખુશામતી દોસ્તદાર
મીર સાબ– }
શેખ સાબ– } ” ” ”

––સ્ત્રી પાત્રો––

સઇદા—અરબી છોકરી

સંગીના }
} ધર્મગુરૂની છોકરીઓ
શબીના }

ચકોરી–જમ્મનની સ્ત્રી

સખીઓ,-સીપાઇઓ, ચોપદાર, વિગેરે વિગેરે,

—માશુકે અરબ નાટકનો ટુંકસાર—

અંક ૧ લો

સીન ૧ લો—સ્તુતી.

સીન ૨ જો-જંગલ-અરબોને રોમનોની ફોજની આવવાની પોતાના સાથી પાસેથી ખબર મળવી

સીન ૩ જો- રોમનોની ફોજ પરેડ કરતી નજર આવવી

સીન ૪ થો—અરબો અને રોમનોનુ પરસ્પર યુદ્ધ કરવુ અરબી સરદારની હાર થવી અને તેમની છોકરી મહરૂને રોમનલોકોએ પકડીને લઈજવુ

સીન ૫ મે—દરબાર રોમન સરદાર બાદશાહને જાહેર કરે છે કે લુટમા એક છોકરી મળી આવી છે તેમ ખબર આપવા તે ઉપરથી બાદશાહનો હાજર કરવા માટ હુકમ મ છોકરી દરબારમા આવે છે, ધર્મગુરૂએ છોકરી ઉપ દરબારમા માથુ નમાવવા માટ દબાણ કરવુ છોકરીનુ ના કબુલ કરવુ તે ઉપરથી કેદ કરવા માટ બાદશાહનો હુકમ

સીન ૬ ઠો કોમીક-લખનઉના એક નવાબ સાહેબનુ પોતાના ખુશામતીયાઓ સાથે આવવુ.

સીન ૭ મો—કેદખાનામા ધર્મગુરૂની છોકરીઓનુ આવવુ અને અરબી છોકરીને પોતાના ધર્મમા આવવા માટે સમજાવવુ અરબી છોકરીનુ તે ના કબુલ કરવુ અને અરબી છોકરીની સમજાવટથી ધર્મગુરૂની છોકરીઓનુ મુસલમાન ધર્મમા આવવુ

સીન ૮ મો—ગામનોનુ દેવલ–ધર્મગુરૂ દેવલમા આવી અરબી છોકરીને પોતાના પરમેશ્વર વિગેરે બતાવવુ અને તેને માથુ નમાવવા કહેવુ અરબી છોકરીનુ ના કબુલ કરવુ એટલામા ધર્મગુરૂની છોકરીઓ આવે છે, અને કહે છે કે– અરબી છોકરીના પરમેશ્વર સાચા છે તમારા પરમેશ્વર ખોટા છે. તે ઉપરથી ધર્મગુરૂ પોતાની છોકરીઓને પીસ્તોલથી મારી નાખે છે, અને અરબી છોકરીનુ પોતાના ઇષ્ટદેવનુ સ્મરણ કરવુ

—ડ્રોપ સીન—

અંક બીજો

સીન ૧ લો—દરબાર–ધર્મગુરૂ અફસોસ કરતો છતો પોતાની છોકરીઓ અરબી છોકરીના હાથથી મરી ગયાની ખોટી ખબર બાદશાહને આપવી અને બાદશાહની પાસેથી અરબી છોકરીને મારી નાખવાનો હુકમ માટે માગણી કરવી બીનગુન્હેગારને મારવા માટે બાદશાહનુ ના કબુલ કરવુ, ધર્મગુરૂના આગ્રહથી બાદશાહનુ અરબી છોકરીને ધર્મગુરૂને સોપવુ

સીન ૨ જો-કોમીક નવાબ અને તેના ખુશામતીઆઓએ પરસ્પર મસ્કરી કરવી

સીન ૩ જો-જેલ-રોમનશાહજાદાનુ અરબી છોકરીની પાસે આવી સમજાવવુ અને તેને જેલમાથી છોડાવવા માટે વાયદો કરવો, ધર્મગુરૂએ શાહજાદાને છોકરી સીને રસ્તે આવી છે કે કેમ તે બાબત પુછવુ. શાહજાદાનુ અરબી છોકરીને એકલી ન મુકવા માટે હુકમ કરવો ધર્મગુરૂ પોતાના કબજામાથી શાહજાદાને સોપે છે

સીન ૪ થો-ધર્મગુરૂએ એક હપસી ગુલામ મારફત અરબી છોકરીને મારવા માટે હુકમ કરવો, હપસી ગુલામનુ મારવા માટે ના કબુલ થવુ,

સીન ૫ મો-ધર્મગુરૂએ હપસી ગુલામને મારવા સારૂ જલ્લાદને હુકમ આપવો અને અરબી છોકરીને મારવાને માટે જલ્લાદને હુકમ આપવો, અને અરબી છોકરીના શ્રાપથી જલ્લાદનું મરવુ, સીન ૬ ન્રફર થવુ ત્યારબાદ ધર્મગુરૂની બે છોકરીઓના પ્રતિબિબનું નજર ઉપર આવવુ અને ધર્મ-ગુરૂનુ બેહોશ થવુ,

અંક ૩ જો.

સીન ૧ લો-દરબાર-રોમન બાદશાહ પોતાના સેનાધિપતિને અરબી છોકરીને તેના દેશમા મોકલાવવા હુકમ કરવો ધર્મગુરૂનુ આવવુ અને બાદશાહને રુબ્યત છોકરીને અહી કતલ ક-

ગવા માટે ઊસ્કેરયાના ખબર આપવા અને અરબી છોકરી અને ધર્મગુરૂનો પોત પોતાના ધર્મ માટે વાદવિવાદ થવો, ધર્મગુરૂએ અરબી છોકરીને ભુખ્યા સિંહના પાંજરામા ફેંકી દેવા માટે હુકમ લેછે, તે ઉપરથી છોકરીનુ બાદશાહને કહેવુ કે જો મને સિંહ ન ખાય તો તમામ રૈયતે અમારો ધર્મ અંગીકાર કરવો પડશે, તેવી સરત કરવી, બાદશા

સીન ૨ જો--કોમીક હનુ તે મંજુર કરવુ

સીન ૩ જો--ધર્મગુરૂનુ પોતાના સરદારોની સાથે દારૂ પીને આવવુ, અને એક હપસી ધર્મગુરૂને અરબી છોકરી જીવતી છે તેની ખબર આપવી તે પરથી ધર્મગુરૂનુ છોકરીને જોવાજવુ

સીન ૪ થો--છોકરીને સિંહના પાંજરામા જીવતી છે તેનો દેખાવ તે પરથી બાદશાહનુ અજાયબ થવુ અને છોકરીને બહાર કાઢવી, ધર્મગુરૂનુ આવવુ, છોકરીને જીવતી દેખી અજાયબ થવુ, બાદશાહને જાહેર કરવુ કે આ છોકરી એક જાદુગર વાળી છે, બાદશાહે પોતાની રૈયત સાથે મુસલમાની ધર્મનો અંગીકાર કરવો અને ધર્મગુરૂને સિંહના પાંજરામાં પુરવા માટે હુકમ કરવો,

સીન ૫ મો—બાદશાહનુ છોકરીને પોતાના દેશમા ન જવા માટે સમજાવવુ છોકરીનુ કબુલ કરવુ

સીન ૬ ઠો--દરબાર--અરબી છોકરીનુ શાહજાદાની સાથે લગ્ન કરવુ શાહજાદાને તખ્તનશીન કરવો

આનંદ ! આનંદ !! આનંદ !!!

—માશુકે અરબ નાટકના ગાયનો—

સ્તુતિ.

સાહેલીઓ-　　　　　　１

મઉલા તારો મોરી નઇયા ભવસાગરસે

દાતા તુમ બિણ કેસે કટે અબ ચિન્તા

　　　　　　　　　　મઉલા તારો૦

બરસે અમૃતકી ઘટા અમન ચમન મગન રહે ગુલકારી

આવોરી પ્યારી રૂમકે ઝુમકે બારી બારી નાચે

　　　　　સરી સખીયા સારી હીલકર મીલકર

દોહા

ઝુલણા ડાલા પ્રેમકા પ્રીતકિ નદીયા પાર

ધોકા દે ગયે જોબના ચઢી પિગ આકાશ

ધ પ મ ગ સા પા મા ગા મા ધા સા ધા પા

ધા પા પા મા ગા સા—મૌલા

સે અરબ—　　　　　　２

હે કિરતાર અરઓસમા પેદા કરણહાર

　　　　　　　　　　હે કિરતાર૦

હાદી હકીમ વ કરીમ અ રહીમ ગફુરો વફાર ઝાહેર

બાતિનકો તુહી દેખનહાર— હે કિરતાર૦

સાજદા— ૩

યા જનાબે ગવસુલ આઝમ મૈ તેરે બલહારીયા
રખકે પ્યારે મુહ દીખાદે કરદી યા હો ઝારીયા,
એક રહેમત ત્વાડી પીરાં સારી દુનીયા જાન દી
ચોરા નુ ઙુ કુતબકીતા ડુબી બેડી તારીયા
ફ્રેઝદા દરીયા વગેદા વ્હાપે મોજા તેરીયા
મૈની કમમી કાહેનુ જમી દરદે ગમદી મારીયા

અપસી— ૪

મારો પીટો કાટો છાંટો સર ઉડાવ
છાપા મારો જુવાન છોડો ના મેદાન
ગીન ગીનકે મારો ખપાવ
ઘેરો ઘેરો બેરીહામ સારા છુટે નહી કોઈ બુઢા બાલા.
મારો ચુન ચુનકે—(૩)
યારો નામવરી દીલસે હઠાવ —મારો૦

સાહેલીયો— ૫

છનનન પાયલ બાજેરી—
ગાઓ બજાઓ સબ મીલ સહેલીયાં —
મેઘ મલહાર સબ ગાઓરી—
મૃદગ બાજે તીરકીટ ધુમ તીર કીટ ધુમ તા તા નાચત

છુમ છુમ તા થઇ તા થઇ

તા તા છુમ છુમ છનનન (૨)

કડાનધા કડાનધા કડાનધા છુમ૦

સાજદા —

૬

કિસ ચાહકે ખ્યાલને હેરાન કર દીયા
ગાહે રૂલાદીયા મુઝે ગાહે હસા દીયા
મેહબુબકીબ્રિયા કે જો દેખા જમાલકો
હુરોને શોર સલ્લે અલ્લાહ મચા દીયા
મે હુબકીબ્રિયાકો ખુદાસે થા એસા ઇશ્ક
નામે નબીસે નામકો અપને મીલા દીયા
જલદી બુલાઇયે મુઝે રોઝે પિયા રસુલ
ફુરકતકી આગને દિલે અનવર જલાદીયા

૭

લાવુ કહાંસે એસે બહાદર બહેરકો
હય હય નીવાલા કરલીયા બીલ્લીને શેરકો

સાજદા

૮

અય સરવરે હરદોસરા મોલા અલી મુશકીલ કુશા
અય દસ્તગીરે બેકસા મોલા અલી મુશ્કીલ કુશા
હૈદર મેરે સફદર મેરે ખયબર શીકન આકા મેરે
અય વખત યે ઇમદાદકા મોલા અલી મુશ્કીલ કુશા

લિલ્લાહ મદદ કીજે મેરી બીગડી બના દીજે મેરી
સતકા રસુલ અલ્લાહકા મોલા અલી મુશકીલ કુશા
યે બેદમો ખસ્તા જીગર જાયે કહા દર છોડ કર
ચિલ્લા રહી હુ બેનવા મોલા અલી મુશકીલ કુશા

સાજદા—સગીના—શબીના— ૯

તેરા જલવા નજર આયા જમાલે દોજહા બનકર
દો આલમ દીલમે' રોશન હો ગયે અરજોસમા બનકર
અનલ હક કુમ્બે ઇજની શમ્સ ઓર મનસૂર વો કયા થૈ
ન આતા ઉન્કે મુહમે ગરતુ ખુદ તુ મુતલીક
જબા બનકર

હરમ ઓર દેહરમે જીસ દમ હુઆ ઇસહાર વેહદતકા
તો નાકુસો કે મુહ નીકલી સદા શોકે અઝા બનકર
ઉખાડે પાઉ મલઉનો કે અય ખુદા તુને
તો બુત ઝુક ઝુક કહે સીઝદેમે ગીરે ઇજદેબયાં બનકર
ખીજાકા ખોફ કયા હય ફીર ભલા ઉસ—
બાગ વેહદતકો
મુહાફીસ જીસકે કુલોકા વો ખુદ હો બાગ બા બનકર

१२३१८

અંક બીજો.

સાહેલીઓ— १०

સાવરીયા સાવરીયા સાવરીયા રે કાહે મારે નજરીયા
મારે નજરીયા કાહે મારે નજરીયાં—
બિન્દરાવનકી કુંજ ગલિયનમે આઇ મથુરાકી ગુજરીયારે
કાહે મારે૦
ઇત પાર ગંગા ઉત પાર જમના બીચમેં ઠાડો
કન્હઇયારે— કાહે મારે૦

સાજદા— ११

કોઇ જાકર રસુલે પાકસે મેરી ખબર કર દે
ગમે ફુરકત નહી ઉઠતા તો પત્થરકા જીગર કરદે
હમારીભી શબે ફુરકત ઇલાહી હોગી કબ આખીર
બહોત બેચેન દીલહે યા ખુદા જલદી સહર કરદે
અતાકીહે મોહમદકો ઇલાહી તુને સમ તાકત
અગર જરરે કુચાહે પભમે તુ રશકે કમર કરદે
મે ઝાડુ ખાખ ગલીયોકી ખુદા યા અપની પલકોસે
મદીને મે કહી મેરા અગર થોડા ગુજર કર દે
જીસે ચાહે તુ જન્નત દે જીસે ચાહેતુ દોઝક દે
મેરે મોલા તેરી મરજી જીધર ચાહે ઉધર કરદે

નવાબ સાહેબ ૧૨

છીછીલે નદીયા બનસી ડુબત નાહી
ઘુઘટવાળી ઘુઘટ ખોલો લગીરે 'નેના જીયરા—
માનત નાહી
ચાલ છોટી પઉઆ ભારી પતરી તીરીયા
હાથ લાગત નાહી

સાજદા— ૧૩

અલ્લાકી ઇનાયતસે એ જલ્વા ગરી હોગી
કુમ્મત મેરે આકાકી મેહેશરમે બરી હોગી
નેકી બદીકા જબકે ઇન્સાફ હક કરેગા
નફસી કી સીવા મુહસે કુછ યુ નચરી હોગી
મે શરકે રોજ જબકે ઇન્સાફ હક કરેગા
આ માલકી તરાજુ કાટે પે ધરી હોગી
જબ આસીયોકે સર પર વરસેગા શોલે આતીશ
કલમેસે મોહમદ કે આતીશમે તરી હોગી
એ ચદા તુ ભી કલમા પઢ દીલસે મોહમદકા
દોનો જહામે તેરી ઇજજતકી ઝરી હોગી

સાહેલીઓ— ૧૪

મહારાજા તોરી શોકત હશમત ચમ ચમ ચમ

ચમ ચમકે દમકે નુરાની લાસાની હો દુનીયામે તેરા
રાજ—મહારાજા૦
અરવર બરતર અખતર અનવર તુમ જગકે શિરતાજ
શોશ મુકુટપર સાજ બીરાજે છત્રપતિ મહારાજ
મહારાજા તોરી૦

કાજદા-- ૧૫
અપને મઉલાકી મે જોગન બનુગી
જોગન બનુગી મે બિરોગન બનુગી અપને૦
કોયલ બનકર જગલ ઘુમું બુલબુલ બનકર ગુલશન
કલીયા ચુન ચુન મેને દેખી બનકે તેરી માલણ
કોઇ જાવે મસજીદમે કોઇ જાવે મદર
હમને તેરા જલ્વા દેખા અપને દીલકી અદર
અપને મઉલાકી૦
તેરે ઇશકમે પહેની કફની છોડા ઝેવર ગેના
જીસ રગમે તુ ખુશ મેલા ઉસી રગમે રહેના
અપને મઉલાકી૦

ચપા— ૧૬
મોરી ફુલતી ફુલતી જોબનકી ડાલી ઇસે રખુગી કેસી
છુપાયકે
એ જવાની દીવાની આ ગઇ ઇસે રખુગી કૈસે બચાયકે

મુએ જોબનને પાઉ નીકાલે પડી કેસી મુસીબતકે પાલે,
બદ અંગીયાકે તુટે જાયરે ઇસે રખુગી કેસે સભાલકે

ચંપા જમન— ૧૭

ચપા—બાઝાર જાઓ મેરે ખાવિદ
આટા લાવે દાળ લાવો ઘી લાવો લકડી લાવો
જમ્મન—પેસે તો હે થોડે ઇતના લવુ કહાસે
ચપા—લાના પડેગા મેરે ખાવીદ
જમ્મન—એસી એસી બાતોકુ તો ગોલી મારોજી
એસી પ્યારી મુરગી દીનમે વીસ વીસ અડે દેતી
બાઝાર જાઓ૦

શરાબી— ૧૮

ભટ્ટીમે ઝોકો ગમકો હાલ મીલ મઝે ઉડાઓ
ખુલવાઓ કીસી સનમકો બોતલકે કાગ ઉડાઓ
શીશેમે મય હો સાકી સાગર છલકે ગરમ હો
યારો મયખાના—ભટ્ટીમે૦

—દોહા—

કયા દેર હે અય સાકીયે ગુલફામ ચખાદે
સાગર નહી મીલતા હે તો ચુલ્લુસે પીલાદે
સોડા હો લેમન હો વીસ્કી હો શેમ્પીયન

ઓ એકસ નંબર હોવન હો બ્રાન્ડી બી હો
ગરદીશમેં આવે સાકી મે કા પ્યાલા
પીઓ પીઓ જામ રમકે ખુમકો—બહીમે૦

સાજદા—　　　　　　૧૯

કજહે દરખ્ત રોજએ વાલાકે સામને
મજનુ ખડા હે પરદયે લેલાકે સામને
જલવેકે દેખનેકે લીયે કોઇ ભીનો હો
રૂખસે નકાબ હઠા દીયા મૂસાકે સામને
કહે દીજીયે સબા મેરી હાલત જરા જરા
જાના હો ઘર કભી મેરે આકાકે સામને
ઉમ્મતકો બક્ષવાઇ ગે મેશરમે હકસે વોહ
ઉમ્મતકો જબ બોલાઇ ગે મોલાકે સામને
મુરદે જલાયે હઝરતે ઇસાને કયા કીયા
પત્થરભી બોલ ઉઠે શહેવાલાકે સામને
પાની દીયા ન બુદભી પ્યારે હુસેનકો
પ્યાસા ગલા કટા દીયા નાનાકે સામને

આનંદ !　　　　આનંદ ! !　　　　આનંદ ! ! !

સમાપ્ત